KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 6. april 2005

om den statsstøtteordning som Italien vil gennemføre for långivning til skibsbygningsindustrien

(meddelt under nummer K(2005) 844)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2006/599/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Den 26. november 1998 godkendte Kommissionen den italienske garantiordning for skibsbygningsindustrien, der blev indført ved artikel 5 i lov nr. 261 af 31. juli 1997, og fastslog, at ordningens støtteintensitet var på 1 %.

(2) Artikel 5 i lov nr. 261 af 31. juli 1997 blev ændret ved lov nr. 413 af 30. november 1998. Den 16. maj 2001 underrettede Italien Kommissionen om et dekret af 14. december 2000 fra Ministeriet for økonomi, budget og planlægning, der supplerede garantiordningen, og fremførte, at som følge af ændringerne og tilføjelserne måtte ordningen siges at indeholde statsstøtte. Denne beslutning omhandler denne anmeldelse.

(3) Efter anmeldelsen fulgte en længere korrespondance med de italienske myndigheder for at få supplerende oplysninger. Kommissionen havde desuden talrige uformelle kontakter med de italienske myndigheder og en ekstern konsulent, som man mødtes med ved to lejligheder.

(4) Ved brev af 30. april 2003 meddelte Kommissionen de italienske myndigheder, at den havde besluttet at indlede procedure efter traktatens artikel 88, stk. 2, over for den anmeldte ordning.

(5) Beslutningen om at indlede procedure blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* [1]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

(6) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

(7) Ved brev af 4. juni 2003, 22. juli 2003 og 3. juni 2004 fremsatte de italienske myndigheder deres bemærkninger til Kommissionens beslutning af 30. april 2003. Den 27. januar 2004 blev der holdt et møde mellem de italienske myndigheder og Kommissionen.

(8) Ved brev af 3. november 2004 anmodede de italienske myndigheder Kommissionen om at gøre rede for sin holdning i sagen. Kommissionen svarede i brev af 22. december 2004 og har ikke modtaget yderligere korrespondance fra de italienske myndigheder.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEN

(9) »Den særlige garantifond for skibsfinansiering« (»fonden«) blev oprettet ved artikel 5 i lov nr. 261 af 31. juli 1997. Ved et udbud er den finansielle, administrative og tekniske forvaltning af fonden blev tildelt Mediocredito Centrale SpA (»Mediocredito«). Fonden skal dække risikoen for manglende indfrielse af lån, som banker yder italienske og udenlandske rederier til bygning og ombygning af skibe på italienske skibsværfter. Med henblik herpå udsteder fonden efterstillede garantier til rederne for slutfinansieringen. De italienske myndigheder har bekræftet, at fonden endnu ikke er operativ, og at der således endnu ikke er udstedt garantier.

[1] EUT C 145 af 21.6.2003, s. 48.

(10) Finansieringen må ikke have en løbetid på over 12 år og må højst dække 80 % af kontraktprisen på skibet. Rentesatsen skal mindst svare til den, der er nævnt i OECD-Rådets resolution af 3. august 1981 eller senere ændringer heraf, eller markedsrenten, når finansieringen ikke er ledsaget af andre offentlige foranstaltninger til fordel for de begunstigede. Endvidere er finansieringen garanteret af et pant med førsteprioritet i det skib, der skal finansieres.

(11) I henhold til ordningen kan garantien stilles for rederier, som Mediocredito har erklæret økonomisk og finansielt sunde i henhold til de kriterier, der er fastsat i dekretet.

(12) Garantien kan ydes for et beløb på op til 40 % af den samlede finansiering, og inden for denne grænse kan den dække op til 90 % af bankernes endelige tab i form af kapital, rente af fremmedkapital og morarenter beregnet efter en sats, der ikke overstiger den gældende referencesats på datoen for indledningen af den retlige procedure for inddrivelse af lånet, samt omkostninger, herunder såvel retlige som udenretlige udgifter.

(13) Den engangspræmie, de begunstigede af fonden betaler, er fast og udgjorde oprindelig 1,6 % af garantisummen uanset løbetiden af det garanterede lån. De italienske myndigheder har efterfølgende underrettet Kommissionen om, at de vil ændre denne engangspræmie til 2,3 % af garantisummen for 12-årige lån (med en gradvis sænkning for mere kortfristede lån). Engangspræmien på 2,3 % svarer til en årlig præmie på 0,5 % for det resterende garantibeløb for et 12-årigt lån.

(14) De italienske myndigheder har overvejet at indføre en ordning, hvor man skelner mellem risiciene ved forskellige projekter og anvender forskellige præmier afhængigt af den pågældende risiko. Systemet er dog kun blevet skitseret i store træk, og Kommissionen har ikke modtaget mere detaljerede oplysninger om, hvordan det skal fungere.

III. BEGRUNDELSE FOR AT INDLEDE PROCEDUREN

(15) I sin beslutning om at indlede proceduren gav Kommissionen udtryk for tvivl om, hvorvidt den italienske garantifond for skibsfinansiering overholder alle betingelserne i punkt 4.3 i meddelelsen af 11. marts 2000 om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier (»garantimeddelelsen«) [2], som giver mulighed for at udelukke, at der er tale om støtte.

(16) Kommissionen stillede også spørgsmålstegn ved, om en statsfinansieret garantiordning, der afkræver alle brugere samme præmie uafhængigt af de individuelle risici ved de finansierede projekter, og som gælder i en sektor, hvor der findes et marked, som er villigt til at stille sådanne garantier, kan betragtes som efter al sandsynlighed selvfinansierende.

(17) Desuden nærede Kommissionen tvivl om, hvorvidt de præmier, som de begunstigede betalte, er i overensstemmelse med markedsforholdene, og om de under nogen omstændigheder er tilstrækkelige til at dække alle omkostningerne ved ordningen.

(18) Endelig kunne Kommissionen ikke udelukke, at en andel på blot 10 % af den mest risikobetonede del af lånet kunne vise sig at være utilstrækkelig til at sikre, at långiver foretog en grundig vurdering af låntagers kreditværdighed og mindskede risikoen ved transaktionen.

IV. ITALIENS BEMÆRKNINGER

(19) De italienske myndigheder peger på følgende årsager til, at fonden ikke indeholder statsstøtte:

i) Fondens kriterier for at udstede garantien gør det kun muligt at vælge rederier, der opfylder strenge økonomiske kriterier, og som udgør en risiko under middel. Da de begunstigede tilhører samme risikoklasser, forekommer det ikke at være nødvendigt at foretage en betydelig differentiering af præmierne.

ii) En stikprøveundersøgelse foretaget hos en række kreditinstitutter i Italien har ført til et overslag af de gennemsnitlige markedsomkostninger for tilsvarende garantier, der i det store og hele svarer til det beløb, de italienske myndigheder har brugt.

(20) I deres brev af 3. juni 2004 gav de italienske myndigheder udtryk for, at de var fuldt ud villige til at indføre et system med graduerede præmier afhængigt af risikoen ved de finansierede projekter. Systemet tager udgangspunkt i den oprindelige præmie på 0,5 % om året. Præmierne varierer efter finansieringens varighed og risikoen ved de støttede projekter. Der bruges tre *rating*-niveauer. For en 12-årig finansiering vil de begunstigede skulle betale en engangspræmie på 2,065 % i den laveste risikokategori, 2,603 % i den mellemliggende risikokategori og 3,142 % for den højeste risikograd. Det svarer til en årlig sats på 0,4563 % af garantibeløbet for de mindst risikobetonede projekter og 0,6562 % for de mest risikobetonede.

[2] EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14.

(21) Myndighederne skelner mellem en række værdibånd baseret på seks økonomisk-finansielle parametre, som skal vurderes, hver gang en potentiel begunstiget anmoder om at blive optaget i ordningen. Afhængigt af ansøgernes samlede effektivitet inden for disse parametre placeres de i en af de tre risikokategorier. Under alle omstændigheder er systemet aldrig blevet fuldendt, og de italienske myndigheder har ikke fremlagt nye detaljerede oplysninger om, hvordan det skal fungere.

V. **VURDERING**

1) **Statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1**

(22) I henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder, uforenelig med fællesmarkedet.

(23) Den foranstaltning, der skal vurderes, består af en garantifond, som skal dække finansiering af banklån til rederier i forbindelse med bygning eller ombygning af skibe på italienske værfter. Kommissionen har givet udtryk for sin holdning til sådanne foranstaltninger i sin meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier (»garantimeddelelsen«) ([3]).

(24) I garantimeddelelsen forklares det, hvorfor en statsgaranti kan udgøre statsstøtte: »Statsgarantien sætter låntageren i stand til at opnå bedre finansielle betingelser for et lån end dem, der normalt er gældende på de finansielle markeder. Ved hjælp af statsgarantien kan låntageren typisk opnå lavere rentesatser og/eller stille mindre sikkerhed. Uden en statsgaranti ville låntageren i visse tilfælde overhovedet ikke være i stand til at finde et finansieringsinstitut, der var rede til at yde et lån. (…) Fordelen ved en statsgaranti er, at risikoen i forbindelse med garantien bæres af staten. Det forhold, at staten bærer risikoen, bør normalt aflønnes med en passende præmie. Giver staten afkald på en sådan præmie, er der både tale om en fordel for virksomheden og et dræn på statens ressourcer. Selv om staten aldrig kommer til at foretage udbetalinger i henhold til en garanti, kan der derfor alligevel godt være tale om statsstøtte efter artikel 87, stk. 1« ([4]).

a) *Økonomisk fordel*

(25) I den foreliggende sag drejer det sig om at afgøre, om præmierne for garantien svarer til markedsprisen. Udgangspunktet for garantimeddelelsen er de generelle principper om statsstøttekontrol og de nævnte bestemmelser, nemlig at vurderingen af, om en garanti indeholder statsstøtte, skal baseres på markedet. Hvis staten opnår en præmie for garantien, der svarer til den, en privat aktør kunne have opnået fra tilsvarende begunstigede, nyder den begunstigede ingen fordel, og staten har handlet som en privat investor eller kreditor på finansmarkedet. Hvis de begunstigede derimod har betalt en pris og opnået nogle vilkår, som er mere fordelagtige end markedsprisen og -vilkårene, er der tale om en klar økonomisk fordel for de begunstigede og dermed (hvis de øvrige betingelser er opfyldt) om statsstøtte i henhold til traktaten.

(26) I punkt 4.3 i garantimeddelelsen fastsættes betingelserne for, at Kommissionen kan afgøre, om en statsgarantiordning udgør statsstøtte. Kommissionen skal derfor først og fremmest vurdere, om den anmeldte ordning opfylder disse betingelser, da man dermed øjeblikkelig kan udelukke, at der skulle være tale om statsstøttelementer.

(27) I henhold til 4.3 udgør en statsgarantiordning ikke statsstøtte efter artikel 87, stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:

a) ordningen tillader ikke, at der ydes garantier til låntagere, som er i finansielle vanskeligheder

b) låntagerne vil i princippet være i stand til at opnå et lån på markedsvilkår på finansmarkederne uden statens intervention

c) garantierne er knyttet til en specifik finansiel transaktion, lyder på et fast maksimalt beløb, dækker ikke mere end 80 % af hvert udestående lån eller en anden finansiel forpligtelse (undtagen obligationer og lignende instrumenter) og er ikke åbne

d) ordningens vilkår er baseret på en realistisk vurdering af risikoen, således at de præmier, der betales af de støttemodtagende virksomheder, efter al sandsynlighed gør den selvfinansierende

e) ifølge ordningen skal de vilkår, hvorpå fremtidige garantier ydes, og den samlede finansiering af ordningen tages op til revision mindst en gang om året

([3]) Se fodnote 2.
([4]) Punkt 2.1.1 og 2.1.2 i meddelelsen.

f) præmierne dækker både de normale risici, der er forbundet med ydelse af garantien, og de administrative omkostninger i forbindelse med ordningen, herunder et normalt afkast af kapitalen i de tilfælde, hvor det er staten, der tilvejebringer den startkapital, der er nødvendig for ordningens iværksættelse.

(28) Kommissionen bemærker, at i den foreliggende sag er betingelserne i litra a), b), c) og e) opfyldt, mens d) og f) ikke er det, idet statens risiko ikke aflønnes med en passende præmie.

(29) I henhold til meddelelsens punkt 4.3, litra d) og f), skal ordningens vilkår være baseret på en realistisk vurdering af risikoen, således at systemet efter al sandsynlighed bliver selvfinansierende, og præmierne skal være tilstrækkelige til at dække de normale risici, der er forbundet med ydelse af garantien, og de administrative omkostninger i forbindelse med ordningen (herunder et normalt afkast af kapitalen i de tilfælde, hvor det er staten, der tilvejebringer den startkapital, der er nødvendig for ordningens iværksættelse). Italien har ikke været i stand til at påvise over for Kommissionen, at ordningens præmier kan garantere selvfinansiering og dække alle de administrative omkostninger.

i) Utilstrækkelige præmier

(30) Kreditinstitutter, der er aktive på finansmarkedet, kræver højere præmier for garantier af denne type, eftersom en engangspræmie på 2,3 % forekommer utilstrækkelig til efter al sandsynlighed at garantere dækning af alle omkostninger ved eventuel misligholdelse og administrative omkostninger. Det samme gælder præmiebåndet fra 2,065 % til 2,603 %, der er skitseret i brevet af 3. juni 2004.

(31) De italienske myndigheder har ikke tidligere haft tilsvarende statslige garantiordninger og har derfor ikke adgang til pålidelige historiske eller empiriske data (misligholdelsesgrad i sektoren, indtægter gennem ordningen, reelle administrative omkostninger), der kunne påvise, at ordningen er selvfinansierende.

(32) Ifølge de italienske myndigheder er den foreslåede præmie baseret på en referencesats fra et tilsvarende marked og må derfor betragtes som rimelig. Dette fremgår imidlertid ikke af de oplysninger, Kommissionen har adgang til.

(33) Endvidere fremfører de italienske myndigheder i brev af 7. oktober 1998, at den gennemsnitlige markedskommission for udstedelse af en kaution efter deres opfattelse er på 0,915 % pro anno. Dette tal er langt højere end de årlige omkostninger til den engangspræmie, de italienske myndigheder oprindelig foreslog, og præmierne i brevet af 3. juni 2004.

(34) For det andet bekræftes det af mere aktuelle data fra de italienske myndigheder, at den foreslåede præmie er utilstrækkelig. I 2003 foretog de en stikprøveundersøgelse for at fastslå den gennemsnitlige markedskommission, som kreditinstitutter krævede for tilsvarende garantier. Det fremgår af breve fra italienske banker, som Kommissionen har fået forelagt, at alle de adspurgte kreditinstitutter ville anvende præmier på over 0,5 % pro anno eller et præmiebånd, der ligger højere end det, de italienske myndigheder foreslog i deres brev af 3. juni 2004. Bankerne benytter følgende præmier:

Banca CARIGE	fra 0,50 % til 0,75 % pro anno
BNL	cirka 0,60 % pro anno
Unicredit	0,60 % pro anno
Citigroup	0,60 % pro anno
Deutsche Bank	fra 0,70 % til 0,80 % pro anno
ABN Amro	fra 0,70 % til 0,75 % pro anno
Banca Intesa	cirka 0,75 % pro anno
Banca di Roma	fra 0,75 % til 1,25 % pro anno

(35) For det tredje bekræftes det yderligere, at præmien er utilstrækkelig, når man ser på Kommissionens erfaringer fra undersøgelser af tyske garantiordninger for skibsfinansiering, som i modsætning til den italienske fond har fungeret i flere år. I december 2003 godkendte Kommissionen garantiordninger for de tyske delstater (statsstøtte N 512/03 [5]), eftersom de anmeldte foranstaltninger ikke indeholdt statsstøtte i henhold til traktaten.

(36) Faktisk har den tyske sag vist, at der er brug for højere præmier for at garantere dækning efter al sandsynlighed af risikoen for misligholdelse (eller administrative omkostninger). De tyske ordninger omfattede årlige præmier på 0,8 %-1,5 %, afhængigt af den begunstigedes kreditværdighed.

[5] EUT C 62 af 11.3.2004, s. 2.

(37) Eftersom de tyske ordninger minder meget om den italienske og rejser lignende problemer, har Kommissionen foreslået de italienske myndigheder, at de foretager en grundig analyse af beslutningen om ordningen i de tyske delstater, især fordi delstaterne som nævnt allerede tidligere havde forskellige former for statsgarantier for skibsbygning. Mens de italienske myndigheder ikke har været i stand til at fremlægge nogen form for bevis for, at ordningen efter al sandsynlighed kunne hvile i sig selv, fremlagde de tyske myndigheder en lang række pålidelige historiske data til underbygning af deres overslag ([6]).

(38) Derfor har Kommissionen sendt de italienske myndigheder en ny ikke-fortrolig udgave af beslutningen om ordningerne for de tyske delstater. Som svar på de italienske myndigheders anmodning om mere fuldstændige og detaljerede oplysninger, om muligt direkte fra de tyske myndigheder, har Kommissionen endvidere sendt de italienske myndigheder og deres eksterne konsulent de nødvendige data for at kunne kontakte de kompetente tyske myndigheder og den pågældende konsulent.

ii) Manglende risikovurdering

(39) Kommissionen finder endvidere, at fonden ikke tager udgangspunkt i en realistisk risikovurdering, og at den derfor ikke efter al sandsynlighed kan blive selvfinansierende.

(40) De oplysninger, Kommissionen har adgang til, viser, at skibsfinansiering er en sektor, hvor man kan vurdere de individuelle risici og beregne omkostningerne herved, og at der findes et velfungerende marked for udstedelse af garantier for slutfinansiering af skibsbygning. Derfor forekommer en garantiordning for skibsfinansiering, der anvender samme præmie for alle begunstigede, forudsat at der gælder samme vilkår og restriktioner som for de øvrige markedsaktører, ikke efter al sandsynlighed at kunne blive selvfinansierende. Det er altid muligt for begunstigede i en lavere risikokategori at finde en garant, som er villig til at dække risikoeksponeringen for et beløb, der er lavere end den gennemsnitlige præmie. Medmindre den garantiordning, de offentlige myndigheder tilbyder, gøres obligatorisk, tager den kun sigte på at dække risici, der ligger over gennemsnittet, og den forekommer dermed ikke at være i stand til at blive selvfinansierende i tilstrækkelig grad.

(41) De fremlagte oplysninger viser, at den italienske garantiordning for skibsfinansiering omfatter en på forhånd fastsat præmie, og at det ikke er obligatorisk at benytte systemet. Samtidig bekræfter oplysningerne fra de italienske myndigheder, at det er muligt at vurdere den individuelle risiko (og at der findes et marked for udstedelse af denne type garantier). På denne baggrund kan man ikke konkludere, at den foreliggende garantiordning med engangspræmie vil være i stand til at blive selvfinansierende »efter al sandsynlighed.«

(42) Som allerede nævnt gav de italienske myndigheder i et brev af 3. juni 2004 udtryk for, at de var villige til at indføre et system med forskellige præmier for projekter med forskellige risici. Denne villighed har dog ikke ført til noget konkret forslag. Det nye system er skitseret i brevet, men siden da er der ikke kommet yderligere detaljer eller oplysninger frem om, hvordan det skal fungere, selv om de italienske myndigheder var klar over, hvor afgørende dette aspekt var for Kommissionens beslutning.

(43) Under alle omstændigheder er de foreslåede præmiers ringe størrelse (se ovenfor) tilstrækkeligt bevis for, at foranstaltningen ville give de begunstigede rederier en økonomisk fordel, selv hvis man fandt, at et sådant system var i stand til at garantere en realistisk risikovurdering.

iii) Dækning af de administrative omkostninger

(44) De italienske myndigheder har ikke forelagt Kommissionen troværdige, detaljerede oplysninger om alle de administrative omkostninger i forbindelse med planlægning, oprettelse og forvaltning af fonden, og heller ikke sørget for at udbedre denne mangel, selv om spørgsmålet blev rejst allerede i beslutningen om at indlede proceduren.

(45) Kommissionen påpeger desuden, at hvis de opkrævede præmier ikke er tilstrækkelige til at dække alle tab i tilfælde af misligholdelse, vil de i endnu højere grad være utilstrækkelige til at dække alle de administrative omkostninger.

(46) Endelig har de italienske myndigheder meddelt Kommissionen, at den nævnte lov omfatter en bevilling på 258 228 449,54 EUR (500 mia. ITL) til drift af fonden, som staten har opført på budgettet, men der er ikke planlagt noget afkast af kapitalen.

iv) Konklusioner

(47) På baggrund af ovenstående kan man konkludere, at den præmie og det præmiebånd, de italienske myndigheder har planlagt, ikke kan garantere, at ordningen bliver selvfinansierende, eller at de administrative omkostninger bliver dækket. Endvidere synes ordningen ikke at være baseret på en realistisk risikovurdering. Med endnu større ret kan det således konstateres, at kriteriet om den private investor ikke er opfyldt.

([6]) Det bemærkes, at markedet for skibsbygning synes at være globalt, og at markedet for finansiering af skibsbygning forekommer at være i hvert fald fælleseuropæisk. Derfor kan man drage nogle vigtige konklusioner af den tyske sag, selv om de vurderede ordninger ikke omfattede Italien.

(48) På denne baggrund fastslår Kommissionen, at den foreslåede foranstaltning kan give de begunstigede af fonden en økonomisk fordel.

b) *Brug af statsmidler og foranstaltningens selektivitet*

(49) Ordningen indebærer afgjort brug af statsmidler, idet der udstedes offentlige garantier, som finansieres af statens budget. Statsgarantierne kan indebære et tab af midler for staten, som påtager sig en finansiel risiko og giver afkald på en passende præmie fra de begunstigede.

(50) Det står endvidere klart, at foranstaltningen er selektiv, eftersom det kun er rederier, som vil foretage nybygninger eller ombygninger af skibe på italienske værfter (og som opfylder kriterier fastsat i den italienske lov), der kan nyde godt af statsgarantien.

c) *Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen*

(51) Den økonomiske fordel, fonden giver visse virksomheder, kan i sig selv fordreje konkurrencen, idet statsgarantien kan gøre det lettere for disse virksomheder at få adgang til aktiviteter, der ellers ville være utilgængelige. Udstedelse af statsgarantier uden at afkræve de begunstigede en passende modydelse kan give dem og den italienske skibsbygningssektor en fordel i forhold til deres europæiske og ikke-europæiske konkurrenter, som ikke er omfattet af lignende foranstaltninger.

(52) Der er tale om omfattende samhandel mellem medlemsstaterne på det globale marked for skibsbygning. Den foreliggende foranstaltning kan dermed påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(53) Eftersom alle elementerne i artikel 87, stk. 1, foreligger, udgør den påtænkte ordning statsstøtte i henhold til traktaten.

2) **Støttens forenelighed med fællesmarkedet**

(54) I artikel 87, stk. 2 og 3, opregnes betingelserne for, at en given støttetildeling er forenelig eller kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet. I artikel 89 hedder det, at Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag fra Kommissionen, kan fastlægge, hvilke former for støtte der betragtes som forenelige med fællesmarkedet.

(55) På anmeldelsestidspunktet var støtte til skibsbygningssektoren omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 1540/98 af 29. juni 1998 om nye regler for statsstøtte til skibsbygningsindustrien ([7]). I henhold til denne forordning er støtte til sektoren kun tilladt på de betingelser og med de mål, der er angivet deri. Endvidere er driftsstøtte i skibsbygningssektoren ikke længere tilladt for kontakter indgået efter den 31. december 2000.

(56) Fra og med den 1. januar 2004 gælder de nye rammebestemmelser for statsstøtte til skibsbygning ([8]), som bekræfter forbuddet mod enhver form for driftsstøtte til sektoren. Dermed kan man kun betragte støtte som forenelig, når den opfylder de krav eller gives med det formål, der er angivet i rammebestemmelserne.

(57) I henhold til Domstolens retspraksis ([9]), og medmindre andet er fastsat i overgangsbestemmelser, skal anmeldt statsstøtte undersøges på baggrund af de rammebestemmelser, der gælder på det tidspunkt, hvor beslutningen om deres forenelighed træffes. I den foreliggende sag skal støtten derfor undersøges på baggrund af rammebestemmelserne for statsstøtte til skibsbygning.

(58) Beslutningen om at indlede proceduren blev vedtaget, mens forordning (EF) nr. 1540/98 stadig gjaldt, og den er derfor retsgrundlag for sagen. Det er imidlertid ikke nødvendigt at indlede en ny procedure, når bestemmelserne i to på hinanden følgende retsakter ikke adskiller sig væsentligt fra hinanden. Det er afgjort tilfældet i den foreliggende sag ([10]).

(59) I henhold til rammebestemmelserne om statsstøtte til skibsbygning og forordning (EF) nr. 1540/98 omfatter den pågældende støtte enhver form for direkte og indirekte støtte til skibsværfter, rederier eller tredjemand til bygning eller ombygning af skibe, især kreditfaciliteter, garantier og skattelempelser ([11]).

([7]) EFT L 202 af 18.7.1998, s. 1.
([8]) Rammebestemmelser for statsstøtte til skibsbygning (2003/C 317/06) (EUT C 317 af 30.12.2003, s. 11).
([9]) Førsteinstansrettens dom af 18. november 2004 i sag T-176/01, Ferriere Nord SpA mod Kommissionen, særlig præmis 134-140.
([10]) Sag T-176/01, præmis 74-82.
([11]) Se artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1540/98 og punkt 11 i rammebestemmelserne for statsstøtte til skibsbygning.

(60) Hvad angår foreneligheden med fællesmarkedet er beslutningen om at indlede proceduren baseret på det forhold, at der er tale om driftsstøtte, og at den dermed er uforenelig i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1540/98 af 1. januar 2001 ([12]). Denne regel gælder stadig i henhold til rammebestemmelserne om statsstøtte til skibsbygning, som ikke tillader driftsstøtte.

(61) I beslutningen om at indlede proceduren undersøgte man desuden muligheden for at vurdere støttens forenelighed på baggrund af OECD-Rådets resolution om eksportkreditter til skibe ([13]). Selv om OECD-arrangementet og sektoraftalen indeholder regler om garantier, fastslog man, at OECD-arrangementets bestemmelser om minimumsreferencepræmier ikke fandt anvendelse, så længe de ikke var blevet gennemgået af deltagerne i sektoraftalen ([14]). Dette er stadig tilfældet.

(62) Man har derimod ikke undersøgt støtten på baggrund af andre bestemmelser om forenelighed i Rådets forordning (EF) nr. 1540/98, da støtten tydeligvis ikke vedrørte hverken lukning, redning, omstrukturering, innovative investeringer, forskning og udvikling eller miljøbeskyttelse. Det er ligeledes klart, at støtten ikke skal lette opfyldelsen af sådanne målsætninger eller målsætningerne i rammebestemmelserne om statsstøtte til skibsbygningsindustrien, der adskiller sig noget. Det er ligeledes indlysende, at støtten ikke søger at opfylde andre horisontale målsætninger (uddannelse, beskæftigelse, styrkelse af SMV), der er omfattet af de nugældende rammebestemmelser.

(63) Samtidig skal det understreges, at de italienske myndigheder ikke har hævdet, at støtten skulle betragtes som forenelig. Derfor har de aldrig forelagt Kommissionen oplysninger, der gør det muligt at vurdere, om støtten kan komme i betragtning til en af undtagelserne fra det generelle forbud i traktatens artikel 87, stk. 1.

(64) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at ingen af undtagelserne fra forbuddet mod statsstøtte i skibsbygningssektoren finder anvendelse i den foreliggende sag, og at foranstaltningen, som er et klokkeklart eksempel på statsstøtte, derfor er uforenelig med fællesmarkedet.

VI. **KONKLUSIONER**

(65) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at ordningen »*Den særlige garantifond for skibsfinansiering*« er en statsstøtteordning, der er uforenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtteordning, som Italien vil gennemføre for långivning til skibsbygningsindustrien i henhold til artikel 5 i lov nr. 261 af 31. juli 1997, som ændret ved artikel 1, i lov nr. 413 af 30. november 1998, og integreret i dekret af 14. december fra Ministeriet for økonomi, budget og planlægning, er uforenelig med fællesmarkedet.

Støtten kan derfor ikke ydes.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 6. april 2005

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

([12]) Se artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1540/98.
([13]) Se artikel 3, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1540/98.
([14]) Se punkt 23 i rammebestemmelserne for statsstøtte til skibsbygning, som henviser til de OECD-bestemmelser, der nævnes i beslutningen om at indlede proceduren.